

Modely konkurentných systémov

Formálne metódy tvorby softvéru

Damas Gruska

Katedra aplikovanej informatiky, I20, gruska@fmph.uniba.sk

Prednáška 3.

Dva procesy sa správajú **rovnako**, ak to, čo vie urobiť jeden vie urobiť aj druhý a výsledné procesy sa opäť správajú **rovnako**.

Dva procesy sa správajú **rovnako**, ak to, čo vie urobiť jeden vie urobiť aj druhý a výsledné procesy sa opäť správajú **rovnako**.

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je (silná) bisimulácia, ak $(P, Q) \in S$ implikuje

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{x} Q'$ a platí $(P', Q') \in S$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ a platí $(P', Q') \in S$

Dva procesy sa správajú **rovnako**, ak to, čo vie urobiť jeden vie urobiť aj druhý a výsledné procesy sa opäť správajú **rovnako**.

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je (silná) bisimulácia, ak $(P, Q) \in S$ implikuje

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{x} Q'$ a platí $(P', Q') \in S$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ a platí $(P', Q') \in S$

Definition

Procesy P a Q sú silne bisimulárne ($P \sim Q$) ak $(P, Q) \in S$ pre nejakú silnú bisimuláciu S .

Ekvivalentná formulácia:

$$\sim = \bigcup \{ S \mid S \text{ je silná bisimulácia} \}$$

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je silná bisimulácia až na $\sim$, ak $(P, Q) \in S$ implikuje

1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{x} Q'$ a platí

$(P', Q') \in \sim S \sim$

2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ a platí

$(P', Q') \in \sim S \sim$

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je silná bisimulácia až na $\sim$, ak $(P, Q) \in S$ implikuje

1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{x} Q'$ a platí

$(P', Q') \in \sim S \sim$

2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ a platí

$(P', Q') \in \sim S \sim$

Theorem

Ak S je silná bisimulácia až na $\sim$, potom $\sim S \sim$ je silná bisimulácia.

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je silná bisimulácia až na $\sim$, ak $(P, Q) \in S$ implikuje

1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{x} Q'$ a platí

$(P', Q') \in \sim S \sim$

2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ a platí

$(P', Q') \in \sim S \sim$

Theorem

Ak S je silná bisimulácia až na $\sim$, potom $\sim S \sim$ je silná bisimulácia.

Theorem

Ak S je silná bisimulácia až na $\sim$ tak, potom $S \subseteq \sim$.

Theorem

Nech pre procesy P_1, P_2 a termy E_1, E_2 s jednou voľnou premennou X platí $P_1 \sim P_2$ a $E_1 \sim E_2$. Potom

$$\begin{aligned}x.P_1 &\sim x.P_2 \\P_1 + Q &\sim P_2 + Q \\P_1|Q &\sim P_2|Q \\P_1 \setminus L &\sim P_2 \setminus L \\P_1[f] &\sim P_2[f] \\\mu X E_1 &\sim \mu X E_2\end{aligned}$$

Theorem

Nech pre procesy P_1, P_2, R_1, R_2 platí $P_1 \sim P_2$ a $R_1 \sim R_2$. Potom

$$P_1 + R_1 \sim P_2 + R_2$$

$$P_1|R_1 \sim P_2|R_2$$

Theorem

Nech pre procesy P_1, P_2, R_1, R_2 platí $P_1 \sim P_2$ a $R_1 \sim R_2$. Potom

$$P_1 + R_1 \sim P_2 + R_2$$

$$P_1|R_1 \sim P_2|R_2$$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Bisimulácia ako kongruencia

Proces Sender

$Sender \equiv in.\overline{send}.Nil$

Bisimulácia ako kongruencia

Proces Sender

$Sender \equiv in.\overline{send}.Nil$

Bisimulácia ako kongruencia

Proces Sender

$Sender \equiv in.\overline{send}.Nil$

Nech

$P_1 | \dots | P_k \sim Sender$

Bisimulácia ako kongruencia

Proces Sender

$Sender \equiv in.\overline{send}.Nil$

Nech

$P_1 | \dots | P_k \sim Sender$

Proces Receiver

$Receiver \equiv send.\overline{out}.Nil$

Bisimulácia ako kongruencia

Proces Sender

$Sender \equiv in.\overline{send}.Nil$

Nech

$P_1 | \dots | P_k \sim Sender$

Proces Receiver

$Receiver \equiv send.\overline{out}.Nil$

Nech

$R_1 | \dots | R_l \sim Receiver$

Bisimulácia ako kongruencia

Proces Sender

$$Sender \equiv in.\overline{send}.Nil$$

Nech

$$P_1 | \dots | P_k \sim Sender$$

Proces Receiver

$$Receiver \equiv send.\overline{out}.Nil$$

Nech

$$R_1 | \dots | R_l \sim Receiver$$

Potom máme

$$(P_1 | \dots | P_k | R_1 | \dots | R_l) \setminus \{send\} \sim (Sender | Receiver) \setminus \{send\}$$

Silná bisimulácia ako pevný bod

Definition

Definujme $f : CCS \times CCS \rightarrow CCS \times CCS$: ak

$R \subseteq CCS \times CCS$ tak $(P, Q) \in f(R)$ iff (if and only if) pre každé $x \in Act$ platí

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{x} Q'$ a platí $(P', Q') \in R$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ a platí $(P', Q') \in R$

Definition

Definujme $f : CCS \times CCS \rightarrow CCS \times CCS$: ak

$R \subseteq CCS \times CCS$ tak $(P, Q) \in f(R)$ iff (if and only if) pre každé $x \in Act$ platí

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{x} Q'$ a platí $(P', Q') \in R$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ a platí $(P', Q') \in R$

Theorem

1. f je monotónna,
2. S je silná bisimulácia iff $S \subseteq f(S)$.

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Definition

Reláciu R budeme volať pevný bod f ak $R = f(R)$.

Definition

Reláciu R budeme volať pevný bod f ak $R = f(R)$.

Theorem

1. $\sim$ je pevný bod f , t.j. $\sim = f(\sim)$,
2. $\sim$ je najväčší pevný bod f .

Definition

Reláciu R budeme volať pevný bod f ak $R = f(R)$.

Theorem

1. $\sim$ je pevný bod f , t.j. $\sim = f(\sim)$,
2. $\sim$ je najväčší pevný bod f .

Dôkaz.

Definition

Reláciu R budeme volať pevný bod f ak $R = f(R)$.

Theorem

1. $\sim$ je pevný bod f , t.j. $\sim = f(\sim)$,
2. $\sim$ je najväčší pevný bod f .

Dôkaz.

Keďže $\sim$ je silná bisimulácia, podľa predchádzajúcej vety máme $\sim \subseteq f(\sim)$.

Definition

Reláciu R budeme volať pevný bod f ak $R = f(R)$.

Theorem

1. $\sim$ je pevný bod f , t.j. $\sim = f(\sim)$,
2. $\sim$ je najväčší pevný bod f .

Dôkaz.

Keďže $\sim$ je silná bisimulácia, podľa predchádzajúcej vety máme $\sim \subseteq f(\sim)$.

f je monotónna a tak $f(\sim) \subseteq f(f(\sim))$ t.j. $f(\sim)$ je silná bisimulácia podľa predchádzajúcej vety.

Definition

Reláciu R budeme volať pevný bod f ak $R = f(R)$.

Theorem

1. $\sim$ je pevný bod f , t.j. $\sim = f(\sim)$,
2. $\sim$ je najväčší pevný bod f .

Dôkaz.

Keďže $\sim$ je silná bisimulácia, podľa predchádzajúcej vety máme $\sim \subseteq f(\sim)$.

f je monotónna a tak $f(\sim) \subseteq f(f(\sim))$ t.j. $f(\sim)$ je silná bisimulácia podľa predchádzajúcej vety.

Z toho plynie $f(\sim) \subseteq \sim$ a teda $\sim = f(\sim)$.

Definition

Reláciu R budeme volať pevný bod f ak $R = f(R)$.

Theorem

1. $\sim$ je pevný bod f , t.j. $\sim = f(\sim)$,
2. $\sim$ je najväčší pevný bod f .

Dôkaz.

Keďže $\sim$ je silná bisimulácia, podľa predchádzajúcej vety máme $\sim \subseteq f(\sim)$.

f je monotónna a tak $f(\sim) \subseteq f(f(\sim))$ t.j. $f(\sim)$ je silná bisimulácia podľa predchádzajúcej vety.

Z toho plynie $f(\sim) \subseteq \sim$ a teda $\sim = f(\sim)$.

$\sim$ je najväčší pre-pevný bod a pevný bod a teda je najväčší pevný bod.

Alternating Bit Protocol

Sender...in_m, sm_{m,i}, ms_i, m ∈ M, i ∈ {0, 1}

Alternating Bit Protocol

Sender... $in_m, sm_{m,i}, ms_i, m \in M, i \in \{0, 1\}$

Receiver... $mr_{m,i}, rm_i, \overline{out}_m, m \in M, i \in \{0, 1\}$

Alternating Bit Protocol

Sender...in_m, sm_{m,i}, ms_i, m ∈ M, i ∈ {0, 1}

Receiver...mr_{m,i}, rm_i, $\overline{out}_m$, m ∈ M, i ∈ {0, 1}

Medium₁...sm_{m,i}, mr_{m,i}, m ∈ M, i ∈ {0, 1}

Alternating Bit Protocol

Sender... $in_m, sm_{m,i}, ms_i, m \in M, i \in \{0, 1\}$

Receiver... $mr_{m,i}, rm_i, \overline{out}_m, m \in M, i \in \{0, 1\}$

*Medium*₁... $sm_{m,i}, mr_{m,i}, m \in M, i \in \{0, 1\}$

*Medium*₂... $rm_i, ms_i, i \in \{0, 1\}$

Alternating Bit Protocol

Sender... $in_m, sm_{m,i}, ms_i, m \in M, i \in \{0, 1\}$

Receiver... $mr_{m,i}, rm_i, \overline{out}_m, m \in M, i \in \{0, 1\}$

*Medium*₁... $sm_{m,i}, mr_{m,i}, m \in M, i \in \{0, 1\}$

*Medium*₂... $rm_i, ms_i, i \in \{0, 1\}$

Protokol $\equiv (Sender | Medium_1 | Medium_2 | Receiver) \setminus$
 $\{sm_{m,i}, mr_{m,i}, rm_i, ms_i, m \in M, i \in \{0, 1\}\}$

Alternating Bit Protocol

Sender... $in_m, sm_{m,i}, ms_i, m \in M, i \in \{0, 1\}$

Receiver... $mr_{m,i}, rm_i, \overline{out}_m, m \in M, i \in \{0, 1\}$

*Medium*₁... $sm_{m,i}, mr_{m,i}, m \in M, i \in \{0, 1\}$

*Medium*₂... $rm_i, ms_i, i \in \{0, 1\}$

Protokol $\equiv (Sender | Medium_1 | Medium_2 | Receiver) \setminus$
 $\{sm_{m,i}, mr_{m,i}, rm_i, ms_i, m \in M, i \in \{0, 1\}\}$

ProtokolSpecifikacia $\equiv \mu X \sum_{m \in M} in_m. \overline{out}_m. X$

Alternating Bit Protocol

Sender... $in_m, sm_{m,i}, ms_i, m \in M, i \in \{0, 1\}$

Receiver... $mr_{m,i}, rm_i, \overline{out}_m, m \in M, i \in \{0, 1\}$

*Medium*₁... $sm_{m,i}, mr_{m,i}, m \in M, i \in \{0, 1\}$

*Medium*₂... $rm_i, ms_i, i \in \{0, 1\}$

Protokol $\equiv (Sender | Medium_1 | Medium_2 | Receiver) \setminus$
 $\{sm_{m,i}, mr_{m,i}, rm_i, ms_i, m \in M, i \in \{0, 1\}\}$

ProtokolSpecifikacia $\equiv \mu X \sum_{m \in M} in_m \cdot \overline{out}_m \cdot X$

Správajú sa *Protokol* a *ProtokolSpecifikacia* rovnako?

Definition

Ak $s \in Act^*$ tak $\hat{s}$ je postupnosť akcií, ktorá vznikne z tým, že vypustíme všetky τ akcie.

Definition

Ak $s \in Act^*$ tak $\hat{s}$ je postupnosť akcií, ktorá vznikne z tým, že vypustíme všetky τ akcie.

$$s = ab\tau c\tau a, \hat{s} = abca$$

Definition

Ak $s \in Act^*$ tak $\hat{s}$ je postupnosť akcií, ktorá vznikne z tým, že vypustíme všetky τ akcie.

$$s = ab\tau c\tau a, \hat{s} = abca$$

$$\hat{\tau}^n = \epsilon$$

Definition

Ak $s \in Act^*$ tak $\hat{s}$ je postupnosť akcií, ktorá vznikne z tým, že vypustíme všetky τ akcie.

$$s = ab\tau c\tau a, \hat{s} = abca$$

$$\hat{\tau}^n = \epsilon$$

Definition

Ak $s = x_1x_2 \dots x_n, x_i \in Act$ tak budeme písať $P \xrightarrow{s} P'$ ak

$$P \xrightarrow{x_1} \xrightarrow{x_2} \dots \xrightarrow{x_n} P'$$

Definition

Ak $s \in Act^*$ tak $\hat{s}$ je postupnosť akcií, ktorá vznikne z tým, že vypustíme všetky τ akcie.

$$s = ab\tau c\tau a, \hat{s} = abca$$

$$\hat{\tau}^n = \epsilon$$

Definition

Ak $s = x_1 x_2 \dots x_n, x_i \in Act$ tak budeme písať $P \xrightarrow{s} P'$ ak $P \xrightarrow{x_1} \xrightarrow{x_2} \dots \xrightarrow{x_n} P'$

Definition

Definujme nový značkový prechodový systém (s inou množinou prechodv). Ak $s = x_1 x_2 \dots x_n, x_i \in Act$ tak

$$P \xrightarrow{s} P' \text{ ak } P(\overset{\tau}{\rightarrow})^* \xrightarrow{x_1} (\overset{\tau}{\rightarrow})^* \xrightarrow{x_2} (\overset{\tau}{\rightarrow})^* \dots (\overset{\tau}{\rightarrow})^* \xrightarrow{x_n} (\overset{\tau}{\rightarrow})^* P'.$$

Definition

Ak $s \in Act^*$ tak $\hat{s}$ je postupnosť akcií, ktorá vznikne z tým, že vypustíme všetky τ akcie.

$$s = ab\tau c\tau a, \hat{s} = abca$$

$$\hat{\tau}^n = \epsilon$$

Definition

Ak $s = x_1 x_2 \dots x_n, x_i \in Act$ tak budeme písať $P \xrightarrow{s} P'$ ak $P \xrightarrow{x_1} \xrightarrow{x_2} \dots \xrightarrow{x_n} P'$

Definition

Definujme nový značkový prechodový systém (s inou množinou prechodov). Ak $s = x_1 x_2 \dots x_n, x_i \in Act$ tak

$P \xrightarrow{s} P'$ ak $P(\xrightarrow{\tau})^* \xrightarrow{x_1} (\xrightarrow{\tau})^* \xrightarrow{x_2} (\xrightarrow{\tau})^* \dots (\xrightarrow{\tau})^* \xrightarrow{x_n} (\xrightarrow{\tau})^* P'$.

$$a.\tau.\tau.b.\tau.Nil \xrightarrow{ab} Nil$$

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je slabá bisimulácia, ak $(P, Q) \in S$ implikuje pre každé $x \in Act$

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a platí $(P', Q') \in S$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{\hat{x}} P'$ a platí $(P', Q') \in S$

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je slabá bisimulácia, ak $(P, Q) \in S$ implikuje pre každé $x \in Act$

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a platí $(P', Q') \in S$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{\hat{x}} P'$ a platí $(P', Q') \in S$

Theorem

Nech S_1, S_2 sú slabé bisimulácie. Potom aj nasledovné relácie sú slabé bisimulácie

- 1) I_d
- 2) S^{-1}
- 3) $S_1 S_2$
- 4) $S_1 \cup S_2$

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je slabá bisimulácia, ak $(P, Q) \in S$ implikuje pre každé $x \in Act$

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a platí $(P', Q') \in S$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{\hat{x}} P'$ a platí $(P', Q') \in S$

Theorem

Nech S_1, S_2 sú slabé bisimulácie. Potom aj nasledovné relácie sú slabé bisimulácie

- 1) I_d
- 2) S^{-1}
- 3) $S_1 S_2$
- 4) $S_1 \cup S_2$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Definition

Procesy P a Q sú slabo bisimulárne ($P \approx Q$) ak $(P, Q) \in S$ pre nejakú slabú bisimuláciu S .

Ekvivalentná formulácia:

$$\approx = \bigcup \{ S \mid S \text{ je slabá bisimulácia} \}$$

Definition

Procesy P a Q sú slabo bisimulárne ($P \approx Q$) ak $(P, Q) \in S$ pre nejakú slabú bisimuláciu S .

Ekvivalentná formulácia:

$$\approx = \bigcup \{ S \mid S \text{ je slabá bisimulácia} \}$$

Theorem

$\approx$ je najväčšia slabá bisimulácia

$\approx$ je ekvivalencia

Definition

Procesy P a Q sú slabo bisimulárne ($P \approx Q$) ak $(P, Q) \in S$ pre nejakú slabú bisimuláciu S .

Ekvivalentná formulácia:

$$\approx = \bigcup \{ S \mid S \text{ je slabá bisimulácia} \}$$

Theorem

$\approx$ je najväčšia slabá bisimulácia

$\approx$ je ekvivalencia

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

$P \approx Q$ iff $\forall x \in Act$

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a platí $P' \approx Q'$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{\hat{x}} P'$ a platí $P' \approx Q'$

Theorem

$P \approx Q$ iff $\forall x \in Act$

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a platí $P' \approx Q'$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{\hat{x}} P'$ a platí $P' \approx Q'$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

$P \approx Q$ iff $\forall x \in Act$

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a platí $P' \approx Q'$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{\hat{x}} P'$ a platí $P' \approx Q'$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Definition

Binárna relácia $S \subseteq CCS \times CCS$ je slabá bisimulácia až na $\approx$, ak $(P, Q) \in S$ implikuje

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a platí $(P', Q') \in \approx S \approx$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{\hat{x}} P'$ a platí $(P', Q') \in \approx S \approx$

Theorem

Ak S je slabá bisimulácia až na $\approx$, potom $\approx S \approx$ je slabá bisimulácia.

Theorem

Ak S je slabá bisimulácia až na $\approx$, potom $\approx S \approx$ je slabá bisimulácia.

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

Ak S je slabá bisimulácia až na $\approx$, potom $\approx S \approx$ je slabá bisimulácia.

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

Ak S je slabá bisimulácia až na $\approx$ tak , potom $S \subseteq \approx$.

Theorem

Ak S je slabá bisimulácia až na $\approx$, potom $\approx S \approx$ je slabá bisimulácia.

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

Ak S je slabá bisimulácia až na $\approx$ tak , potom $S \subseteq \approx$.

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

$$P \approx \tau.P$$

Theorem

$$P \approx \tau.P$$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

Nech $P_1 \approx P_2$. Potom

$$x.P_1 \approx x.P_2$$

$$P_1|Q \approx P_2|Q$$

$$P_1 \setminus L \approx P_2 \setminus L$$

$$P_1[f] \approx P_2[f]$$

Theorem

$$P \approx \tau.P$$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

Nech $P_1 \approx P_2$. Potom

$$x.P_1 \approx x.P_2$$

$$P_1|Q \approx P_2|Q$$

$$P_1 \setminus L \approx P_2 \setminus L$$

$$P_1[f] \approx P_2[f]$$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

$$P \approx \tau.P$$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Theorem

Nech $P_1 \approx P_2$. Potom

$$x.P_1 \approx x.P_2$$

$$P_1|Q \approx P_2|Q$$

$$P_1 \setminus L \approx P_2 \setminus L$$

$$P_1[f] \approx P_2[f]$$

Úloha: dokážte predchádzajúcu vetu.

Vo všeobecnosti neplatí

$P_1 \approx P_2$ implikuje $P_1 + Q \approx P_2 + Q$

Vo všeobecnosti neplatí

$P_1 \approx P_2$ implikuje $P_1 + Q \approx P_2 + Q$

$a.Nil \approx \tau.a.Nil$ ale $a.Nil + b.Nil \not\approx \tau.a.Nil + b.Nil$

Definition

Procesy P, Q sú o-kongruentné ($P = Q$) ak pre každé $x \in Act$

- 1) ak $P \xrightarrow{x} P'$ tak existuje Q' také, že $Q \xrightarrow{x} Q'$ a platí $(P', Q') \in \approx$
- 2) ak $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak existuje P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ a platí $(P', Q') \in \approx$

Definition

$$\Lambda(P) = \{x \mid \exists s, s \in Act^*, P \xrightarrow{s} x\}$$

Definition

$$\Lambda(P) = \{x \mid \exists s, s \in Act^*, P \xrightarrow{sx}\}$$

$$\Lambda(a.b.d.Nil + c.Nil) = \{a, b, c, d\}$$

Theorem

Nech $\Lambda(P) \cup \Lambda(Q) \neq A$. Potom $P = Q$ iff $\forall R, P + R \approx Q + R$.

Theorem

Nech $\Lambda(P) \cup \Lambda(Q) \neq A$. Potom $P = Q$ iff $\forall R, P + R \approx Q + R$.

Dôkaz.

$\Rightarrow$

Ľahko sa ukáže, že

$\{(P + R, Q + R), P = Q\} \cup \approx$ je slabá bisimulácia.

←

Sporom. Predpokladajme, že $P \neq Q$.

←

Sporom. Predpokladajme, že $P \neq Q$.

Potom existuje x a P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ ale vždy keď $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak $P' \not\approx Q'$.

←

Sporom. Predpokladajme, že $P \neq Q$.

Potom existuje x a P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ ale vždy keď $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak $P' \not\approx Q'$.

Zoberme $R \equiv y.Nil, y \notin \Lambda(P) \cup \Lambda(Q)$

←

Sporom. Predpokladajme, že $P \neq Q$.

Potom existuje x a P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ ale vždy keď $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak $P' \not\approx Q'$.

Zoberme $R \equiv y.Nil, y \notin \Lambda(P) \cup \Lambda(Q)$

Vieme, že $P + R \xrightarrow{x} P'$.

←

Sporom. Predpokladajme, že $P \neq Q$.

Potom existuje x a P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ ale vždy keď $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak $P' \not\approx Q'$.

Zoberme $R \equiv y.Nil, y \notin \Lambda(P) \cup \Lambda(Q)$

Vieme, že $P + R \xrightarrow{x} P'$.

Ukážeme, že ak $Q + R \xrightarrow{x} Q'$ potom $P' \not\approx Q'$ t.j. $P + R \not\approx Q + R$.

←

Sporom. Predpokladajme, že $P \neq Q$.

Potom existuje x a P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ ale vždy keď $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak $P' \not\approx Q'$.

Zoberme $R \equiv y.Nil$, $y \notin \Lambda(P) \cup \Lambda(Q)$

Vieme, že $P + R \xrightarrow{x} P'$.

Ukážeme, že ak $Q + R \xrightarrow{x} Q'$ potom $P' \not\approx Q'$ t.j. $P + R \not\approx Q + R$.

Ak $x = \tau$ tak jedna možnosť je, že $Q' = Q + R$ ale potom $P' \not\approx Q'$ keďže $P' \xrightarrow{y}$ a $Q' \not\xrightarrow{y}$

←

Sporom. Predpokladajme, že $P \neq Q$.

Potom existuje x a P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ ale vždy keď $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak $P' \not\approx Q'$.

Zoberme $R \equiv y.Nil, y \notin \Lambda(P) \cup \Lambda(Q)$

Vieme, že $P + R \xrightarrow{x} P'$.

Ukážeme, že ak $Q + R \xrightarrow{x} Q'$ potom $P' \approx Q'$ t.j. $P + R \approx Q + R$.

Ak $x = \tau$ tak jedna možnosť je, že $Q' = Q + R$ ale potom $P' \not\approx Q'$ keďže $P' \xrightarrow{y}$ a $Q' \not\xrightarrow{y}$

inak $Q + R \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ teda $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a
 $Q \xrightarrow{x} Q'$

←

Sporom. Predpokladajme, že $P \neq Q$.

Potom existuje x a P' také, že $P \xrightarrow{x} P'$ ale vždy keď $Q \xrightarrow{x} Q'$ tak $P' \not\approx Q'$.

Zoberme $R \equiv y.Nil, y \notin \Lambda(P) \cup \Lambda(Q)$

Vieme, že $P + R \xrightarrow{x} P'$.

Ukážeme, že ak $Q + R \xrightarrow{x} Q'$ potom $P' \approx Q'$ t.j. $P + R \approx Q + R$.

Ak $x = \tau$ tak jedna možnosť je, že $Q' = Q + R$ ale potom $P' \not\approx Q'$ keďže $P' \xrightarrow{y}$ a $Q' \not\xrightarrow{y}$

inak $Q + R \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ teda $Q \xrightarrow{\hat{x}} Q'$ a $Q \xrightarrow{x} Q'$

a z predpokladu máme $P' \not\approx Q'$.